

ISSN 2519-2132 (online)
ISSN 0369-8041 (print)

Охорона здоров'я дітей та підлітків

український міжвідомчий збірник

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю

**ЗДОРОВ'Я СПРИЯТЛИВЕ ОСВІТНЄ
СЕРЕДОВИЩЕ СУЧАСНОГО
ЗАКЛАДУ ОСВІТИ:
ВИКЛИКИ, ПОШУКИ, ТЕНДЕНЦІЇ**

19-20 травня 2021 р.

1

2021

Охорона здоров'я дітей та підлітків

Український міжвідомчий збірник

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія КВ № 24678-14618Р від 29.10.2020 р.

1 [31] 2021

ISSN 2519-2132 (online)

ISSN 0369-8041 (print)

**ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я
ДІТЕЙ
ТА ПІДЛІТКІВ**

Засновано у 1970 році

видається двічі на рік

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ

Державна установа

«Інститут охорони здоров'я дітей
та підлітків Національної академії
медичних наук України»

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

ДУ «ІОЗДП НАМН»

пр. Ювілейний, 52-А

61153, м. Харків, Україна

Тел. редакції:

+38(0572) 62-31-27

+38(050) 323-10-06

E-mail: journal@iozdp.org.ua

<http://journal.iozdp.org.ua>

Рекомендовано для розміщення через Інтернет та друку
Вченою радою ДУ «ІОЗДП НАМН»
(протокол № 6 від 18.05.2021 р.)

Головний редактор: Г. М. Даниленко
(д-р мед. наук, професор, директор ДУ «ІОЗДП НАМН»)

Заступник головного редактора: В. О. Диннік
(д-р мед. наук, заст. директора ДУ «ІОЗДП НАМН»)

Відповідальний секретар: М. Л. Водолажський
(канд. мед. наук, заст. директора ДУ "ІОЗДП НАМН")

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Н. В. Багацька (д-р мед. наук, проф.), Л. Ф. Богмат (д-р мед. наук, проф.), Г. В. Кукуруза (д-р мед. наук), І. С. Лебець (д-р мед. наук, проф.), С. О. Левенець (д-р мед. наук, проф.), О. Ю. Майоров (д-р мед. наук, проф.), Е. А. Михайлова (д-р мед. наук), Н. В. Пац (канд. мед. наук), О. І. Плехова (д-р мед. наук, проф.), І. Л. Пую (д-р мед. наук), Л. К. Пархоменко (д-р мед. наук, проф.), Л. І. Рак (д-р мед. наук), С. І. Турчина (д-р мед. наук), Н. С. Шевченко (д-р мед. наук, проф.)

Підписано до друку 18.05.2021 р.

Формат - 60 x 84/8

Папір офсет. Друк офсет.

Ум. друк. арк. -

Замовлення №

Наклад 200 прим.

Відповідальність за зміст, добір та викладення фактів у статтях несуть автори, за зміст та оформлення інформації про лікарські засоби - замовники. Передрук опублікованих статей можливий за згоди редакції та з посиланням на джерело. Видання призначено для фахівців галузі охорони здоров'я.

МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗБУДОВИ СПРИЯТЛИВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Коваленко Д. А., Гринзовський А. М., Калашченко С. І.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, Київ
diana.kvlnk02@gmail.com

В наш час важливою проблемою є розробка та удосконалення механізмів психофізіологічної адаптації здобувачів в закладі вищої освіти (ЗВО). Беручи до уваги напружений темп навчання в ЗВО, пов'язаний з фізичним на психоемоційним навантаженням, гостро постає питання збереження здоров'я здобувачів під час навчання. Вагомим чинником в процесі збереження здоров'я здобувачів є формування сприятливого освітнього середовища. Основними характеристиками такого середовища є забезпечення стійкого відчуття у здобувачів комфорту і задоволення від результатів взаємодії з усіма суб'єктами навчального процесу, що, в свою чергу, повинно бути направлено на успішну самореалізацію особистості, де педагогічна підтримка виступає визначальним фактором. Здобувачі потребують такого стану освітнього середовища, в якому вони відчуватимуть психоемоційний, освітній та соціальний комфорт. Для створення сприятливого середовища необхідне вирішення низки проблем, зокрема психічного перенавантаження у навчальному закладі, недостатньої обізнаності педагогічних працівників у веденні колективного діалогу зі студентами та покращення психофізіологічного стану здобувачів.

Мета. Проведення аналізу медико-психологічного стану студентів-медиків під час навчального процесу. Виділення чинників, що формують сприятливе освітнє середовище та встановлення динаміки впливу цих чинників на здоров'я здобувачів.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження проводилось методом анкетування групи студентів, яка складалася з 34 осіб віком від 18 до 27 років, що навчалися на першому, другому та третьому курсах НМУ імені О. О. Богомольця. При обробці даних використовувалася неперсоніфікована первинна інформація, згідно з Законом України «Про захист персональних даних» (2010 р.). Відібраній групі респондентів було запропоновано відповісти на питання авторської анкети з відкритими відповідями. Окрім анкетування, були використані бібліографічний та аналітичний методи дослідження.

Результати та обговорення. У результаті проведеного дослідження були отримані наступні дані стосовно психоемоційного стану респондентів: 12 % опитаних мали поганий психоемоційний стан (5 і нижче балів за 10-ти бальною шкалою), 56 % мали оптимальний психоемоційний стан (відповідно 7 і 8 балів із 10), 32 % опитаних, мали відмінний психоемоційний стан (відповідно 9 та 10 балів). Динаміка цього показника корелює з сукупністю інших даних, отриманих від здобувачів: частота фактичних фізичних навантажень на тиждень, щорічна захворюваність, наявність хронічних хвороб та їх ступінь тяжкості, кількість щоденних годин сну та поєднання навчання з роботою.

Отримані дані свідчать про те, що фізична активність пов'язана з психоемоційною стабільністю здобувачів та має велике значення в успішності розумової діяльності. Здобувачі, які мали постійне щотижневе фізичне навантаження краще пристосовані до будь яких умов навчання через набуту властивість самодисципліни. З медичної точки зору зв'язок фізичного навантаження з психоемоційною стабільністю пояснюється додатковим синтезом адреналіну та формуванням нових синапсів в організмі людини. В науковій літературі (Грабчак О., 2016) наведені дані про зменшення рівня прокрастинації зі збільшенням фізичного навантаження, створення ефективних механізмів заохочення людей дбати про свою фізичну витривалість. Так, наприклад, великі компанії спонукають своїх співробітників на заняття спортом (виділенням премій за спортивну активність, створенням спортивних тимблдингів тощо), що може бути гарним прикладом для керівництва освітнього процесу щодо підтримки фізичної активності здобувачів. Спостерігається позитивна оцінка свого психофізіологічного стану в здобувачів, що виділяють на сон від 6 до 9 годин щодня (70,6 % серед усіх респондентів). Безперечно, важливість сну не можна переоцінити з точки зору ефективності здобувача у навчанні. Однак є винятки, які можуть бути пов'язані з індивідуальними особливостями людини.

При аналізі даних щодо поєднання роботи та навчання в ЗВО серед здобувачів, отримані результати дослідження розподілились порівну, а саме: 56 % – поєднують працю та навчання, 44 % – не поєднують. В відсоток респондентів, що поєднують роботу та навчання, ввійшли здобувачі як з високими так і низькими показниками фізичної активності, з різними оцінками психоемоційного стану, з наявністю та відсутністю

хронічних захворювань та ін. Це свідчить що спроможність студентів поєднувати роботу із навчанням не має суттєвого впливу на навчальний потенціал студента.

При вивченні захворюваності здобувачів було виявлено, що серед тих респондентів, які зазначили свій психоемоційний стан як найнижчий, були присутні здобувачі, які мали або хронічні захворювання, або часто хворіли протягом року. Отже, можна зробити висновок, що хворобливість здобувача є одним із чинників, що формують психологічне самопочуття та працездатність людини під час навчання.

Висновки. Таким чином, сприятливість освітнього середовища має вплив на стабільність психоемоційного стану здобувача, який в свою чергу залежить від наступних чинників: достатня фізична активність людини, кількість часу, що виділяється респондентом щоденно на сон, частота захворюваності на рік, наявність/відсутність хронічних захворювань. В той же час, психоемоційний стан респондентів не залежить від поєднання роботи та навчання. Отже, успішності здобувачів та ступінь їх соціальної адаптації залежить від рівня сприятливості навчального середовища.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Кондрацька Л. В.

КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, м. Харків
lariskavk@ukr.net

Актуальність проблеми. Сучасний стан українського суспільства визначається переломним характером та динамізмом, що призводить до трансформування не тільки економічних підвалин, але й системи духовних цінностей. У цих умовах виникає необхідність виховання особистості, здатної не тільки на репродуктивну діяльність, але й на прийняття нестандартних рішень, постійного самовиховання, самовдосконалення та саморозвитку.

Мета дослідження – визначити ефективність використання дистанційних форм і методів навчання в сучасних умовах.

Сучасні тенденції навчання молоді в режимі віддаленого доступу до освітніх ресурсів, спілкування з міжнародною спільнотою, заохочення до виробничого співробітництва на рівні держави й особистісного інтересу громадян активізують появу змін у системі професійної підготовки студентів. Нині недостатньо лише говорити про реформування вищої школи, необхідно діяти рішуче і впевнено. Одним з напрямів, у якому має рухатися українська вища школа, є впровадження дистанційного навчання з метою підвищення якості підготовки фахівців нової генерації.

Дистанційне навчання є закономірним етапом розвитку й адаптації існуючих видів навчання, і воно дозволяє за рахунок використання нових інформаційних технологій активізувати самостійну роботу здобувачів вищої освіти; індивідуалізувати й диференціювати їхнє навчання; працювати в оптимальному темпі навчання; збільшувати обсяг доступних освітніх ресурсів; оволодівати новими способами пізнання навколишнього світу; забезпечувати можливість саморозвитку та спілкування суб'єктів навчання незалежно від їхнього географічного розташування.

Ефективність дистанційного навчання в освітній галузі значною мірою залежить від рівня підготовленості викладачів до реалізації дистанційного навчання, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення, а також від готовності студентів навчатися в умовах дистанційної освіти.

Використання дистанційних форм і методів навчання сприяє індивідуалізації процесу професійного становлення, спонукає студентів до самостійної роботи та професійного саморозвитку, формує в них інформаційну культуру, налаштовує на оволодіння інноваційними засобами здобуття та застосування інформації. Можливості дистанційного навчання цілком відповідають соціальному замовленню щодо підготов-